

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Zona.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

*Idem Ma-
crob. lib. 1.
Sat. cap. 6.
Prætexta
Nonii, &
prætextata
fabula.*

qui & ipse in utero matris erat, dato interpretantur, & per Phæa Christianos, qui secundo loco cogniti hæreditatis primigeniæ messem abstulerint. Sed ut Romam repetam, antiquissimum apud Romanos quoque fuit, ut magistratus prætexta uterentur. Nonius quoque ait, prætextam insigne Romanum esse, quod supra tunicas honorati quique fumerent. Et prætextatæ fabulæ dicebantur, ut apud Festum legas, quæ res gestas Romanorum continebant, in quibus scilicet Imperatorum negotia agebantur, Regesque Romani vel Duces inducebantur.

PALMATA, ET TOGA PICTA. CAP. XLI.

Jovis quoque imago tota prætexta insignis dedicabatur, cui & palmatam tunicam, & togam pictam adjiciebant: quo habitu triumphales etiam viri conspici incedebant, ut apud Livium legere est lib. 10. Et apud Juvenalem triumphantem vides in tunica Jovis superbire.

PUDOR. CAP. XLII.

*Ætas præ-
textata.
Macrobi-
ibidem.*

Quantum vero pertinet ad pueros, præcipuum prætextæ significatum fuit, ut pudorem indicaret, quem scilicet ætas ea, quæ Prætextata dicebatur, sibi proponere deberet, ejusque rei indicium esse purpureum colorem, unde admonerentur verecundiam in dictis factisque omnibus amandam. Quod si nuptialibus, de quibus apud Catullum, ad aliqua petulantius dicenda adhiberentur, quod id facere liceret prætextæ jure minime violato, eam in id tempus abjiciebant. Hinc pro lascivo sermone atque licentioso, alii qui prætextatum dixere, Sunt vero hæc quæ tangit Seneca, Medea:

Festa dicax fundat convivia Fesceninus.

Ita Catullus:

Nec diu taceat procax Fescenina locutio.

Ea vero qualis sit, ad multos qui subsequuntur, versus explicatur.

MANIPULARIS. CAP. XLIII.

*Suetonius
in Augusto
c. 25.
Ordo ma-
nipularis.
Manipulus.*

Caliga quoque suum habuit hieroglyphicum, ut scilicet ejus ordinis militem indicaret, qui manipularibus præfectus esset: eo enim calciamenti genere utebantur. Subjecti hi Centurionibus, & Caligati dicebantur, unde apud Tranquillum legas de Augusti facilitate, qui vallares muralesque coronas sæpe etiam Caligatis tribuerit. Inter hos infimæ notæ milites, quia & enutritus, & Cæsar affidue versatus erat C. Cæsar, qui Tiberio successit in Imperio, ab eo calciamenti genere Caligula vocitatus est. Qui vero esset manipularis ordo, & quo militum numero constaret, quoque signum turma hujusmodi cognosceretur, minime dissimulandum. Apud Livium enim numerus xxx. militum sub manipulo cogebatur, uno quippe vexillo. Manipulus vero præcipue dicitur fasciculus alicujus rei, quia manu capitur. Romulum quippe ajunt manipulos fœni pro vexillis habuisse, quod repente tumultu excitatus, id signi genus prætulit, reque bene gesta, boni inde ominis causa manipulos instituisse.

PENULA. CAP. XLIV.

*Imperii o-
men penula
omissa.*

Penula militaris vestis, quam cælo pluvio gestare consueverant, quam Horatius solstitio nihil prodesse dicit, Tribunitiæ potestatis insigne fuit. Hadriano autem Tribuno factio, Imperii omen fuisse penulas amissas, quas Tribuni gestare soliti pluvie tempore, Imperatores vero nunquam, ait Spartianus. Potestas vero Tribunitia, quia sacrosancta erat ab Imperatoribus usurpari solita, ut quæ maxima esset pars Regalis imperii, ut apud Vopiscum est.

ZONA. CAP. XLV.

*Sed & Ma-
gistri ex
Authenticis
Justiniani
Imper.
Pontifex
zona præ-
textata.*

Virginitatem per zonam significare tam Græcorum & Latinorum est, quam etiam Hebræorum. Træzeniorum autem virgines zonam Palladi Apaturiæ ante nuptias dedebant, sicuti crines Hippolyto, cui Diomees templam excitarat quod Aurigam in cælo positum Hippolytum crederent. Author Pausanias. Sed nos ad zonam. Denique plerisque locis Divinæ literæ zonam pro fortitudinis hieroglyphico ponunt, eaque Pontificem sacra facturum præcingi jubent. Sed quod variari cum opere plumatili præcipitur, non recte nonnulli pro Plumatili Topiario substituendum putant: multa enim hujus antiquitatis vestigia extant, ab extremis præcipue novi orbis nuper inventis partibus allata, ubi tam indumenta, quam gestamina, scuta etiamnum, & diversi generis vasa pieraque omnia, prætextata.

A pfitacorum, & phoenicopterum, & aliarum pictarum avium plumulis intextuntur, opere tam venuste variato, ut nihil delectabilius possit oculis offerri. Nam quod superius dicebamus, hanc pro fortitudine poni, cinctus ipse apud Romanos frenuum significat, uti discinctus imbellem, & ignavum, ac nihili hominem notat. Tertulliano zona torquentum est. Hilario, efficax in omne opus bonum apparatus, ut ad omne ministerium Christi voluntatis cingulo firmus accincti.

VINCULA JUGALIA. CAP. XLVI.

Iugalia vero vincula quæ sint, apud Poetas omnes vulgata sunt, Nova sane nupta cingulo præcincta. Nova nupta nubatur ex lana ovilla facta, quod vir prima nocte, in Dæ virginalis honorem, sponsæ accipit a cingulo bans in lecto solvebat. Unde Homerus, *ἄστρα ἢ παρθέλω ζώνω*. E apud Ovidium:

Castaque fallaci & zona recincta manu.

Eoque spectat Catullianum illud,

Qui zonam solvit disu ligatam,

B Indicabat vero hieroglyphicum hoc, ut sicut illa in glomos sublata conjuncta inter se est, sic vir suis secum cinctus junctusque esset. Cingulumque hoc Herculeo nodo vinctum, vir omnis gratia solvebat, ut sic & ipse in liberis suscipiendis felix esset, quemadmodum Hercules fuit, qui liberos septuaginta reliquisse fertur.

PUERPERIUM. CAP. XLVII.

Quin etiam zonæ solutio puerperii fuit hieroglyphicum: olim siquidem *Solvere zonam* dicebantur, quæ primo pariebant, eaque de causa levatæ partu mulieres, zonam Dianæ dicabant. Unde sanum Solvizonæ Dianæ Athenis fuit, de quo apud Apollonium Argonauticis.

TEMPERANTIA. CAP. XLVIII.

Habent & Divinæ literæ hieroglyphicum quod per zonam cingulumve significant, præcipue vero temperantiam & moderationem, qua fluxæ animorum cupiditates coercentur, luxuriantia compefcuntur, & modus denique imponitur rebus, ut quinto supra quadragesimum Psalmo legas, Zona in Divinis significatione. *Regis filiam in cingulis aureis conspiciam*, quod alii in fimbriis transtulere. Apostolus tamen præcincti circa lumbos zonis aureis dixit, quod pro cordis munditia nonnulli interpretantur, alii vestem auro contextam simpliciter accepere. Verum Euthymius zonam agnoscit, & pro temperantia atque modestia, quæ concupiscibilem animæ partem coercet, interpretatur: non hoc diciturus, si vestem simpliciter agnovisset, Quamquam & fimbriarum non respuit ornatum, & virtutum inde multipliciter non averfatur.

DE PERA. CAP. XLIX.

Posita zona, visum est *κατὰ πένεργον* & Peram apponere: nam & zona ipsa sæpe pera est: ut apud Horatium:

Ibi eò quò vis qui zonam perdidit.

Hæc tam apud Græcos quam apud Hebræos hieroglyphicum habet id, quod pro cura & sollicitudine vicus accipitur, unde Theologi transferunt ad impedimenta humanæ vitæ, quæ animum alioqui paratum ad disciplinas inturbant. Græci super hoc dicunt, *Diogenes cui pera penus*, cui scilicet minima harum rerum cura. Evangelium quoque, *Nam peram in via*, cum nec quidem sollicitos, esse de crastino imperaverit Dominus. Eodem facit & sacculus, quem habere non licet, hoc est, in hac peregrinatione minime thesaurizandum esse. Quod ibi apertius: *Facite vobis sacculos qui non veterant*, & esse *ascunt,*

Horat. in epistola.

Hinc vnteg

τῶν πνευ

ματων

ultra

peram sa-

llicitum.

Lucianus

in Timone.

HIEREMIÆ CINGULUM. CAP. L.

Ejusmodi est & cinguli significatum, quod ex lino factum, eoque cingere se iussus est Hieremias. Quod quidem ut manifestius intelligatur, exigit locus, ut de lino quædam altius repetamus. Lini & balastris enim ex terra nascitur, satumque prius in gramin pullulat, mox ut flore lascivierit, vel minie comparatio. litur, aqua immerfum maceratur, exficcatum mox trahitur, & quoquo versum perdomatur, inde peccatur,